

УДК 35.071.2:614.2

*Н. О. Васюк,
к. держ. упр., доцент, доцент кафедри національної економіки та публічного управління,
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана*

ORCID ID: 0000-0002-8493-6644

*К. С. Голосай,
генеральний директор, Комунальне некомерційне підприємство
Київської обласної ради "Київський обласний центр громадського здоров'я"*

ORCID ID: 0000-0002-7130-2052

*Н. Б. Сокуренко,
заступник генерального директора, Комунальне некомерційне підприємство
Київської обласної ради "Київський обласний центр громадського здоров'я"*

ORCID ID: 0000-0001-9465-2816

DOI: 10.32702/2306-6814.2022.1.83

РОЗВИТОК СИСТЕМИ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ: ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ

*N. Vasuyk,
PhD in Public Administration, Associate Professor, Associate Professor of the Department of National
Economy and Public Administration, Vadym Hetman Kyiv National Economic University*

*K. Golosai,
General Director, Municipal Non-Profit Enterprise of the Kyiv Regional Council
"Kyiv Regional Center for Public Health"*

*N. Sokurenko,
Deputy of General Director, Municipal Non-Profit Enterprise of the Kyiv Regional Council
"Kyiv Regional Center for Public Health"*

DEVELOPMENT OF THE PUBLIC HEALTH SYSTEM IN UKRAINE: ORGANIZATIONAL AND LEGAL PRINCIPLES

Проблемами організаційного забезпечення системи громадського здоров'я на сьогодні залишаються неефективна міжсекторальна взаємодія органів публічної влади, а також відсутність систематичних інформаційних проєктів та комунікаційних кампаній з актуальних питань розвитку індивідуального і громадського здоров'я.

Проаналізовано діяльність закладів громадського здоров'я (на прикладі КНП КОР "Київський обласний центр громадського здоров'я") та доведено, що заклад громадського здоров'я здійснює некомерційну непробиткову господарську діяльність, направлену на забезпечення досягнення соціальних результатів. Ключовим завданням закладу громадського здоров'я визначено забезпечення вимог населення у висококваліфікованій, доступній та якісній медичній допомозі та реалізація обласної політики у галузі громадського здоров'я.

Проаналізовано організаційну структуру КНП КОР "Київський обласний центр громадського здоров'я" та визначено, що вона представлена відділеннями та господарською частиною, які здійснюють свою професійну діяльність на основі затверджених положень про структурні підрозділи закладу громадського здоров'я. Здійснено аналіз персоналу КНП КОР "Київський обласний центр громадського здоров'я".

Виокремлено напрями удосконалення організаційно-правових засад розвитку системи громадського здоров'я України, зокрема визначено стратегічні напрями розвитку закладу громадського здоров'я на довгостроковий період (2022—2025 роки).

Розроблено стратегічні напрями та цілі розвитку закладу громадського здоров'я, зокрема: створення ефективної, прозорої, відкритої та гнучкої системи управління, забезпечення організації та якості надання медичної допомоги, оптимізація структури та потужності закладу громадського здоров'я, оптимізація та інтеграція ресурсів для розвитку системи громадського здоров'я, підвищення рівня обізнаності населення з питань громадського здоров'я.

Доведено, що впровадження та реалізація Стратегічного плану розвитку закладу громадського здоров'я надасть можливість здійснювати ефективну діяльність та забезпечити виконання місії, головних цінностей.

Проаналізовано алгоритм розроблення Програми розвитку системи громадського здоров'я на 2022–2025 рр. та запропоновано основні напрями (концепцію) розроблення та реалізації такої Програми.

З метою удосконалення організаційно-правових засад розвитку системи громадського здоров'я в Україні вважаємо за необхідне Верховній Раді України прискорити прийняття Закону України "Про систему громадського здоров'я".

Today the problems of the organizational support of the public health system remain inefficient intersectoral cooperation of public authorities, as well as the lack of systematic information projects and communication campaigns on topical issues of individual and public health.

The activity of public health institutions is analyzed (on the example of the Kyiv Regional Center of Public Health) and it is proved that the public health institution carries out non-commercial non-profit economic activities aimed at ensuring the achievement of social results.

The main task of the public health institution is to ensure the requirements of the population in highly qualified, affordable and high-quality medical care and the implementation of regional policy in the field of public health.

The organizational structure of the Kyiv Regional Center of Public Health was analyzed and it was determined that it is represented by branches and business units that carry out their professional activities on the basis of approved regulations on structural units of the public health institution. The analysis of the staff of the Kyiv Regional Center of Public Health was carried out.

The directions of the improvement of organizational and legal bases of development of the public health system of Ukraine are singled out, in particular the strategic directions of development of the public health institution for the long-term period (2022–2025) are determined.

Strategic directions and goals of public health institution development have been developed, in particular: creation of effective, transparent, open and flexible management system, ensuring organization and quality of medical care, optimization of structure and capacity of public health institution, optimization and integration of resources for system development public health, raising public awareness of public health issues.

It is proved that the implementation and realization of the Strategic Plan for the development of public health will provide an opportunity to carry out effective activities and ensure the implementation of the mission, main values.

The algorithm of development of the Program of development of system of public health for 2022–2025 is analyzed and the basic directions (concept) of development and realization of such Program are offered.

In order to improve the organizational and legal principles for the development of the public health system in Ukraine, we consider that it is necessary for the Verkhovna Rada of Ukraine to accelerate the adoption of the Law of Ukraine "On the Public Health System".

Ключові слова: охорона здоров'я, громадське здоров'я, система громадського здоров'я, заклади громадського здоров'я, організаційно-правові засади системи громадського здоров'я.

Key words: health care, public health, the public health system, the public health institutions, organizational and legal principles of the public health system.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Конституція України визначає здоров'я одним із основних прав людини та громадянина, а також найвищою цінністю, від якої залежить фізичний та духовний потенціал та економічний розвиток суспільства. Отже, здоров'я розглядається як економічна категорія, здоров'я — це чинник соціального і культурного прогресу, фактор національної безпеки держави.

Досліджено, що якість, доступність, функціональність, сучасність, ресурсна забезпеченість, ефектив-

ність, своєчасність та безпека медичної допомоги (медичних послуг) є базисом для забезпечення найвищого рівня здоров'я та поліпшення якості життя населення.

Зростання кількості неінфекційних захворювань і смертності серед дорослого працездатного населення від серцево-судинних захворювань, онкології, туберкульозу, бронхолегеневої патології, ускладнень виразкової хвороби шлунку, цирозу печінки, збільшення післяопераційних ускладнень вимагає пошуку нових сучасних ресурсів, а також використання високих новітніх медичних технологій, якісного розвитку науки і техніки, удосконалення принципів практичної та доказової медицини, промоція здорового способу життя, здійс-

нення профілактичної роботи в закладах охорони здоров'я, зокрема громадського здоров'я.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Про важливість наукового пошуку у сфері державного управління охороною здоров'я, з'ясування концептуальних підходів у публічному управлінні у сфері охорони здоров'я, а також проведення аналізу трансформацій системи охорони здоров'я на сучасному етапі свідчать численні наукові праці українських авторів М. Білинської, З. Гладуна, Л. Жаліло, В. Князевича, Н. Кризини, Б. Криштопи, В. Лехан, В. Москаленка, А. Нагорної, Я. Радиша, І. Рожкової, І. Солоненка та інших науковців.

Різні аспекти щодо розвитку системи громадського здоров'я та питання формування здорового способу життя розкриті в наукових працях таких науковців: Г. Апанасенко, О. Бердник, О. Вакуленко, Ю. Степанюк, Т. Юрочко та інших.

ВИДІЛЕННЯ НЕ ВИРІШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ

Водночас залишаються невирішеними питаннями щодо дослідження сучасного стану та шляхів удосконалення організаційно-правових засад системи громадського здоров'я в Україні, що зумовлюється передусім об'єктивними процесами трансформації та модернізації системи охорони здоров'я, вимогами суспільства щодо постійного поліпшення якості надання медичної допомоги та здійснення ефективної діяльності медичними працівниками, зокрема в закладах громадського здоров'я.

МЕТА СТАТТІ

Метою дослідження є теоретичне обґрунтування та розробка практичних рекомендацій з удосконалення організаційно-правових засад розвитку системи громадського здоров'я України.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Постійне підвищення антропогенного впливу на навколишнє природне середовище призводить до збільшення резистентності у людей до мікробних інфекцій, а також до хіміотерапевтичних лікарських засобів, антибіотиків та засобів дезінфекції, біорізноманітності та біоценозів території України. Як наслідок, це створює сприятливі умови для виникнення природно-вогнищевих інфекційних захворювань, що і підтверджується в період пандемії COVID-2019, а також збільшення міграції населення, зростання масштабів торгівлі продуктами харчування на міжнародному ринку, виникнення стихійних природних явищ та екологічних катастроф. Слід зазначити, що на окремих територіях країни з'явилися об'єктивні причини для швидкоплинності епідемічної ситуації різної етіології [1, с. 124].

Трансформація системи охорони здоров'я на сьогодні визначена однією з найважливіших, оскільки до цього часу побутує думка, як і в громадян, так і керівників галузі на усіх рівнях, що ключова умова збереження і зміцнення здоров'я населення — це забезпечення якості та доступу до надання медичної допомоги. Не-

обхідно враховувати той факт, що забезпечення здоров'я — це, передусім, вирішення актуальних питань наслідків, а не визначення першопричини. Слід відзначити той факт, що вплив системи охорони здоров'я на здоров'я населення та тривалість життя громадян складає лише 10%. Тому з метою зміцнення та збереження здоров'я населення необхідно впровадити превентивні (профілактичні) заходи щодо попередження та виникнення й розповсюдження хвороб [2] та здійснити організаційно-правові заходи щодо підвищення ефективності діяльності системи громадського здоров'я.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України № 1002-р від 30 листопада 2016 р. схвалено "Концепцію розвитку системи громадського здоров'я", якій зазначено, що ключовим структурним елементом системи громадського здоров'я була Держсанепідслужба, головною метою функціонування якої було здійснення заходів щодо забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення [3].

Система громадського здоров'я в Україні потребує всебічного удосконалення. З цією метою Міністерством охорони здоров'я України розроблено проєкт Закону України "Про систему громадського здоров'я", який регулює організаційно-правові, соціально-економічні заходи діяльності в Україні системи громадського здоров'я і направлений на врегулювання суспільних відносин у зазначеній сфері для зміцнення та збереження здоров'я населення, запобігання розповсюдження захворювань та збільшення очікуваної тривалості життя через об'єднання дій суспільства" [4].

В Україні на сьогодні, попри наявність багатьох нормативно-правових актів, які врегульовують суспільні відносини у сфері громадського здоров'я та її основних складових (зокрема щодо санітарно-епідемічного забезпечення, охорони навколишнього природного середовища та в інших сферах), на сьогодні відсутня єдині нормативні підходи до визначення системи громадського здоров'я, яка була би здатна реагувати на сучасні виклики, постати проти загроз (зокрема пандемії COVID-2019), пов'язані з порушенням здоров'я і не достатнім забезпеченням благополуччя населення [5].

Враховуючи те, що наказом МОЗ у 2002 році затверджено "Перелік закладів охорони здоров'я", ми можемо виокремити такі громадського здоров'я, як "Лабораторний центр (обласний, міський, на водному, залізничному, повітряному транспорті) Міністерства охорони здоров'я України; Центр громадського здоров'я Міністерства охорони здоров'я України; Центр громадського здоров'я (обласний, міст Києва та Севастополя); Центр контролю та профілактики хвороб (республіканський, обласний, міст Києва та Севастополя)" [6].

Також цим наказом визначено, що "заклади громадського здоров'я — заклади охорони здоров'я, завданнями яких є діяльність у сфері епідеміологічного нагляду (спостереження), профілактики неінфекційних захворювань, захисту населення від інфекційних хвороб, протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу та іншим соціально небезпечним захворюванням, у межах, визначених установчими документами" [6].

В Україні протягом 2018—2020 років сформовано мережу регіональних центрів громадського здоров'я (у

кількості 22 структурні одиниці), які здійснюють свою діяльність в організаційно-правовій формі комунальних некомерційних підприємств, що створені шляхом реорганізації "регіональних центрів здоров'я, центрів медичної статистики, центрів моніторингу та оцінки ТБ/ВІЛ, лабораторних центрів МОЗ України" [7].

Слід зазначити, що останнім часом відбулися зміни у структурі закладів громадського здоров'я, зокрема прийнято постанову КМУ від 17 лютого 2021 р. № 106, в якій визначено перевести працівників обласних центрів громадського здоров'я та міста Києва до структури лабораторних центрів системи МОЗ України. Також дано доручення обласним та Київській міській державним адміністраціям вжити заходи щодо переведення працівників обласних центрів громадського здоров'я та міста Києва до лабораторних центрів МОЗ України та здійснити реорганізацію, а саме обласні центри громадського здоров'я та міста Києва приєднати до закладів охорони здоров'я у відповідних територіальних громадах [8].

Отже, до 01 липня 2021 року у структурі системи громадського здоров'я свою діяльність здійснювали регіональні (обласні) центри громадського здоров'я. В зв'язку з цим, вважаємо за необхідне з метою оцінки діяльності закладів громадського здоров'я проаналізувати діяльність КНП КОР "Київський обласний центр громадського здоров'я" (далі — КНП).

КНП є закладом громадського здоров'я — комунальним унітарним некомерційним підприємством, що здійснює діяльність із надання медичних послуг пацієнтам з соціально-значущими хворобами (ВІЛ-інфекція/СНІД, туберкульоз) відповідно до законодавства України та Статутом про КНП.

Відповідно до Статуту КНП здійснює некомерційну неприбуткову господарську діяльність, направлену на забезпечення високого рівня соціальних результатів. КНП має на меті забезпечити процеси інтеграції та ефективної реалізації ресурсів (передусім фінансових та кадрових) для забезпечення якості надання медичної допомоги жителям Київської області та іншим особам. Головним завданням КНП є забезпечення потреб населення у кваліфікованій і доступній медичній допомозі.

Структура КНП, порядок внутрішньої організації та сфер діяльності структурних підрозділів КНП затверджуються Генеральним директором КНП. Функції, обо-

Рис. 1. Структура КНП КОР "Київський обласний центр громадського здоров'я"

Рис. 2. Комплекс послуг КНП КОР "Київський обласний центр громадського здоров'я"

в'язки, завдання та посадові інструкції персоналу КНП затверджуються також Генеральним директором.

Організаційна структура Підприємства представлена на рисунку 1.

КНП виконує науково-практичні та організаційно-методичні функції у галузі громадського здоров'я, протидії небезпечним, особливо небезпечним інфекційним захворюванням — різної етіології.

Основні медичні послуги КНП ми можемо представити на рисунку 2.

Відповідно до Статуту Генеральний директор визначає на власний розсуд та на основі фінансового плану КНП штатну чисельність, затверджену в установленому порядку. КНП, згідно з штатним розписом налічує 97,0 штатних одиниць. Станом на 01.02.2021 року зайняті посади у кількості 94,0 штатних одиниць, а це означає, що штат укомплектований на 97%.

Таким чином, проведений аналіз штатного розпису Підприємства дає підстави стверджувати, що особливістю (основним видом діяльності) закладу громадського здоров'я є надання медичної допомоги.

Вважаємо, що відповідно до проведеного аналізу діяльності КНП, необхідно визначити стратегічні напрями розвитку закладу громадського здоров'я на довго-

Рис. 3. Реалізація Стратегічного плану розвитку закладу громадського здоров'я

строкову перспективу, які мають бути розроблені з урахуванням професіоналізму, досвіду та кваліфікації медичного персоналу.

Таким чином, враховуючи національні завдання Цілей сталого розвитку в Україні нами розроблено стратегічні напрями та цілі розвитку закладу громадського здоров'я, зокрема:

1. Стратегічний напрям: "Створення ефективної, прозорої, відкритої та гнучкої системи управління" передбачає такі стратегічні цілі:

1.1. Стратегічна ціль. Удосконалення професійної підготовки кадрів у сфері громадського здоров'я.

1.2. Стратегічна ціль. Підвищення кваліфікації медичних кадрів.

1.3. Стратегічна ціль. Формування ефективної вмотивованої команди.

1.4. Стратегічна ціль. Організація роботи закладу громадського здоров'я.

2. Стратегічний напрям: "Забезпечення організації та якості надання медичної допомоги" передбачає:

2.1. Стратегічна ціль. Покращення якості надання медичної допомоги.

3. Стратегічний напрям "Оптимізація структури та потужності закладу громадського здоров'я":

3.1. Стратегічна ціль. Дооснащення закладу громадського здоров'я необхідним обладнанням та устаткуванням згідно з табелем матеріально-технічного оснащення.

3.2. Стратегічна ціль. Підвищити енергоефективність, впровадити сучасні технології енергозбереження.

4. Стратегічний напрям "Оптимізація та інтеграція ресурсів для розвитку системи громадського здоров'я":

4.1. Стратегічна ціль. Співпраця закладу громадського здоров'я з іншими органами, установами та організаціями, в т. ч. закладами охорони здоров'я.

5. Стратегічний напрям: "Підвищення рівня обізнаності населення з питань громадського здоров'я".

5.1. Стратегічна ціль. Удосконалення заходів санітарної освіти серед населення.

Кожна стратегічна ціль передбачає вирішення завдань, здійснення відповідних заходів та вимірюється певними індикаторами (критеріями).

Таким чином, впровадження та реалізація Стратегічного плану розвитку закладу громадського здоров'я надасть можливість здійснювати ефективну діяльність та забезпечити виконання місії, головних цінностей, взаємозв'язок яких показано на рисунку 3.

Отже, головними цінностями закладів громадського здоров'я мають стати:

- цінності життя та здоров'я населення;
- подолання нерівності щодо здоров'я;
- забезпечення прав людини і громадянина, зокрема права на належну якість життя та забезпечення рівності, доступності та якості надання медичних послуг;
- науковий підхід у прийнятті рішень щодо громадського здоров'я;
- конфіденційність інформації, достовірність даних та ефективність результатів досліджень.

Таким чином, стратегія закладів громадського здоров'я може бути описана такими трьома напрямками:

1. Запобігання поширенню інфекційних та неінфекційних хвороб.
2. Збереження та зміцнення здоров'я населення.
3. Захист життя, якість життя та здоров'я населення.

Таким чином, враховуючи вищевикладене, вважаємо за необхідним надати пропозиції щодо перспективи розвитку закладу громадського здоров'я стосовно запровадження додаткових послуг з можливістю внесення змін до Статуту такого закладу, зокрема.

1. Стати органом з сертифікації "Система менеджменту (управління) якості ISO 9001".

2. Впровадити повний спектр послуг у сфері сертифікації та аудиту, а саме: проведення аудитів на відповідність вимогам міжнародних стандартів, а також специфічним вимогам замовників у сфері якості та систем менеджменту. В зв'язку з цим подальші аудити створюють процес стійкого розвитку.

3. Діяльність сертифікаційного органу полягатиме у наданні та сприянні закладам охорони здоров'я у вирішенні завдань щодо забезпечення безпеки та якості. Сертифікаційний орган здійснюватиме перевірку і підтвердження відповідності бізнес-процесів та послуг вимогам європейських і міжнародних стандартів, директив та норм.

4. Надання консалтингових послуг закладам охорони здоров'я з отримання ліцензії, внесеннями змін до неї юридичним та фізичним особам-підприємцям, підготовки документації до акредитації закладів охорони здоров'я.

5. Розширення бази з проведення лабораторних досліджень всіх видів та проведення медичних оглядів для працівників певних категорій.

Вважаємо, що одним із стратегічних напрямів розвитку системи громадського здоров'я є розроблення та затвердження Програм розвитку системи громадського здоров'я (далі — Програма). В зв'язку з цим виникає необхідність запропонувати основні напрями (концепцію) розроблення та реалізації Програми.

З метою розвитку системи громадського здоров'я нами розроблено та запропоновано проєкт концепції Програми, зокрема.

1. Формулювання проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма.

Здоров'я населення визначено найвищою цінністю в країні, а також головною умовою для соціально-економічного розвитку регіонів. На сьогодні в Україні відбувається трансформація системи охорони здоров'я та системи громадського здоров'я зокрема.

Україна перебуває в стані демографічної кризи, проблемами якої є збереження сукупної структури всіх чинників та причин, що призводять до смертності. В структурі смертності переважають високі показники від дегенеративних захворювань, тобто від серцево-судинних, онкологічних, які межують з високими показниками смертності від екзогенних патологій (захворювання органів дихання, шлунково-кишкового тракту та ін.). В останні два роки (2019 р. та 2021 р.) ситуація щодо рівня смертності населення ускладнилася внаслідок пандемії COVID-19 [9].

Ключовими проблемами для здоров'я населення України на сьогодні є [10]:

— зберігаються високі темпи зростання загальної смертності, особливо серед чоловіків працездатного віку;

— спостерігаються низькі показники народжуваності;

— наявність постійного від'ємного приросту населення;

— наявність нижчих показників очікуваної тривалості життя на відміну від країн Європи;

— переважає високий коефіцієнт старіння;

— наявність значно вищих показників смертності за класами хвороб серцево-судинної системи та онкологічних захворювань;

— відбувається значне підвищення росту навантаження на населення працездатного віку за рахунок зростання кількості непрацюючого населення.

На основі показників смертності у відповідних вікових групах населення формується критерій "дожиття" до визначених ВООЗ вікових меж: до 1-го року, 15-ти років, 45-ти років та до 65-ти років. За класифікацією ВООЗ Україна віднесена до епідеміологічного регіону типу С, тобто територія з низькими показниками смертності у віці 0—5 років та високими — віці 15—60 років.

Вищевикладене свідчить про те, що виникає необхідність у розробленні, затвердженні та реалізації Програм розвитку системи громадського здоров'я.

2. Мета Програми.

Збереження та зміцнення здоров'я населення та добробуту громадян шляхом здійснення таких основних завдань:

2.1. Забезпечення максимальної якості життя.

2.2. Профілактика та лікування інфекційних та неінфекційних захворювань.

2.3. Забезпечення безпеки довкілля.

3. Фінансове забезпечення Програми.

Додаткових витрат на реалізацію Програми не потребується. Фінансування Програми здійснюватиметься в межах видатків державного (місцевого) бюджету.

Доходи закладу громадського здоров'я формуються за рахунок коштів:

— Національної служби здоров'я України.

— Державного, обласного, міського бюджету.

— Медичної субвенції.

— Субвенції на здійснення діяльності щодо підтримки окремих закладів охорони здоров'я з державного бюджету.

— Платних послуг.

— Кошти, які надані для реалізації грантів, субгрантів.

Можливе залучення інших джерел, незаборонених чинним законодавством.

4. Очікувані результати виконання Програми.

Виконання заходів Програми надасть можливість:

— збільшити середню очікувану тривалість життя населення;

— забезпечити стійкий розвиток системи громадського здоров'я в Україні;

— забезпечити належний рівень поінформованості населення про шляхи збереження та зміцнення індивідуального та громадського здоров'я;

— зниження рівня захворюваності, смертності, інвалідності населення;

— зниження рівності передчасної смертності від неінфекційних хвороб (серцево-судинних захворювань та ін.);

— зниження рівності передчасної смертності від туберкульозу, ВІЛ-інфекції/СНІДУ, інших соціально небезпечних захворювань та інфекційних хвороб;

— забезпечення заходів щодо формування культури здоров'я населення та створення Стратегії здорового способу життя населення.

ВИСНОВКИ

Проблемами організаційного забезпечення системи громадського здоров'я на сьогодні залишаються неефективна міжсекторальна взаємодія органів публічної влади, а також відсутність систематичних інформаційних проєктів та комунікаційних кампаній з актуальних питань розвитку індивідуального і громадського здоров'я.

Проаналізовано діяльність закладів громадського здоров'я (на прикладі КНП КОР "Київський обласний центр громадського здоров'я") та доведено, що заклад громадського здоров'я здійснює некомерційну неприбуткову господарську діяльність, направлену на забезпечення досягнення соціальних результатів. Ключовим завданням закладу громадського здоров'я визначено забезпечення вимог населення у висококваліфікованій, доступній та якісній медичній допомозі та реалізація обласної політики у галузі громадського здоров'я.

Проаналізовано організаційну структуру КНП КОР "Київський обласний центр громадського здоров'я" та визначено, що вона представлена відділеннями та господарською частиною, які здійснюють свою професійну діяльність на основі затверджених положень про структурні підрозділи закладу громадського здоров'я. Здійснено аналіз персоналу КНП КОР "Київський обласний центр громадського здоров'я".

Виокремлено напрями удосконалення організаційно-правових засад розвитку системи громадського здоров'я України, зокрема визначено стратегічні напрями розвитку закладу громадського здоров'я на довгостроковий період (2022—2025 роки).

Розроблено стратегічні напрями та цілі розвитку закладу громадського здоров'я, зокрема: створення ефективної, прозорої, відкритої та гнучкої системи управління, забезпечення організації та якості надання медичної допомоги, оптимізація структури та потужності закладу громадського здоров'я, оптимізація та інтеграція ресурсів для розвитку системи громадського здоров'я, підвищення рівня обізнаності населення з питань громадського здоров'я.

Доведено, що впровадження та реалізація Стратегічного плану розвитку закладу громадського здоров'я надасть можливість здійснювати ефективну діяльність та забезпечити виконання місії, головних цінностей.

Проаналізовано алгоритм розроблення Програми розвитку системи громадського здоров'я на 2022—2025 рр. та запропоновано основні напрями (концепцію) розроблення та реалізації такої Програми.

З метою удосконалення організаційно-правових засад розвитку системи громадського здоров'я в Україні вважаємо за необхідне Верховній Раді України прискорити прийняття Закону України "Про систему громадського здоров'я".

Перспективи подальших розвідок у даному напрямі стосуються надання пропозицій щодо розроблення проєктів регіональних (міських) Програм розвитку системи громадського здоров'я на 2022—2025 рр.

Література:

1. Крамарев С.А., Воронов А.А., Евтушенко В.В. и др. Редкие для Украины инфекционные болезни у детей в практике врача: справ. врача; под ред. Крамарева С.А. Киев: Б-ка "Здоровье Украины", 2014. 176 с.
2. Health at a Glance: Europe 2018: State of Health in the EU Cycle, OECD Publishing, Paris 12—14 pp. URL: https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/state/docs/2018_healthatglance_rep_en.pdf (дата звернення 16.12.2021).
3. Про схвалення Концепції розвитку системи громадського здоров'я: розпорядження Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2016 р. № 1002-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1002-2016-%D1%80#n8> (дата звернення 16.12.2021).
4. Про систему громадського здоров'я: проєкт закону України. URL: https://moz.gov.ua/uploads/1/5636-pro_20180620_1.pdf (дата звернення 16.12.2021).
5. Юрочко Т. Бубенчикова С. Реформування та розвиток системи охорони здоров'я в Україні. — 2019. URL: https://rpr.org.ua/wp-content/uploads/2019/04/Fin_11.Toronto_Ohorona_zdorovya.pdf (дата звернення 16.12.2021).
6. Про затвердження переліків закладів охорони здоров'я, лікарських, провізорських посад, посад молодших спеціалістів з фармацевтичною освітою, посад професіоналів у галузі охорони здоров'я та посад фахівців у галузі охорони здоров'я з у закладах охорони здоров'я: Наказ Міністерства охорони здоров'я України 28.10.2002 № 385. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-02#Text> (дата звернення 16.12.2021).
7. Регіональні ЦГЗ: дані із сайту ЦГЗ URL: <https://phc.org.ua/regionalni-cgz> (дата звернення 16.12.2021).
8. Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 27 листопада 2019 р. № 1121: по-

станова Кабінету Міністрів України від 17 лютого 2021 р. № 106 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/106-2021-%D0%BF#Text> (дата звернення 16.12.2021).

9. Демографічна ситуація в області в першому півріччі 2021р. URL: <https://krphc.org.ua/wp-content/uploads/2021/09/demografiya.doc> (дата звернення 16.12.2021).

10. Демографічна ситуація та стан здоров'я населення області в 2019 р. URL: <https://krphc.org.ua/wp-content/uploads/2020/05/demografyya.doc> (дата звернення 16.12.2021).

References:

1. Kramarev, S. A., Voronov, A. A. and Evtushenko, V. V. (2014), *Redkiye dlia Ukrainy ynfektsyonnye bolezny u detej v praktyke vracha [Rare for Ukraine infectious diseases in children in the practice of a doctor]*, Zdorov'e Ukrainy, Kyiv, Ukraine.
2. OECD Publishing (2018), "Health at a Glance: Europe 2018: State of Health in the EU Cycle", available at: https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/state/docs/2018_healthatglance_rep_en.pdf (Accessed 16 Dec 2021).
3. Cabinet of Ministers of Ukraine (2016), Resolution "On approval of the Concept of Public Health Development", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1002-2016-%D1%80#n8> (Accessed 16 Dec 2021).
4. Ministry of Healthcare of Ukraine (2020), "On the public health system: a draft law of Ukraine", available at: https://moz.gov.ua/uploads/1/5636-pro_20180620_1.pdf (Accessed 16 Dec 2021).
5. Yurochko, T. and Bubenchykova, S. (2019), "Reforming and developing the health care system in Ukraine", available at: https://rpr.org.ua/wp-content/uploads/2019/04/Fin_11.Toronto_Ohorona_zdorovya.pdf (Accessed 16 Dec 2021).
6. Ministry of Healthcare of Ukraine (2002), "On approval of the lists of health care institutions, medical, pharmacist positions, positions of junior specialists with pharmaceutical education, positions of health care professionals and positions of health care specialists in health care institutions", available at: (Accessed 16 Dec 2021).
7. Public Health Center (2021), "Regional public health systems", available at: <https://phc.org.ua/regionalni-cgz> (Accessed 16 Dec 2021).
8. Cabinet of Ministers of Ukraine (2019), Resolution "On amendments to the resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of November 27, 2019 № 1121", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/106-2021-%D0%BF#Text> (Accessed 16 Dec 2021).
9. Kyiv Regional Center for Public Health (2021), "Demographic situation in the region in the first half of 2021", available at: <https://krphc.org.ua/wp-content/uploads/2021/09/demografiya.doc> (Accessed 16 Dec 2021).
10. Kyiv Regional Center for Public Health (2019), "Demographic situation and health status of the region's population in 2019", available at: <https://krphc.org.ua/wp-content/uploads/2020/05/demografyya.doc> (Accessed 16 Dec 2021).

Стаття надійшла до редакції 23.12.2021 р.